



# Pessimisme en la jerarquia, però **optimisme** en el poble

**E**n aquesta etapa històrica de canvis tan pregonos, ràpids i imprevisibles, conèixer amb certesa el futur de qualsevol institució és gairebé impossible. Ara bé, com que el futur no plou del cel com si fóra un aeròlit, ni surt per generació espontània, sinó que es farga en el present i en el passat immediat, alguna cosa sí que hi podem entreveure extrapolant alguns factors actuals que versemblantment considerem que poden mantenir-se actius en els pròxims anys. Des d'aquestes premisses, en l'Església valenciana hi ha perspectives diferents segons si parlem de la jerarquia o de tot el poble de Déu.

Pel que fa als dirigents jeràrquics, continuarà al marge del procés revalencianitzador, ancorada com està en els arguments de sempre: "Això és català o valencià?"; "Quan el partit en el govern es definisca, nosaltres també", etc. La jerarquia es mostra tan irresponsable que si la política lingüística de la Generalitat es decantara prompte a favor de la unitat de la llengua i l'Acadèmia Valenciana de la Llengua entrara en funcionament, l'Església valenciana es trobaria amb el cul a l'aire. No té res preparat oficialment en valencià: ni llibres litúrgics, ni catecismes, ni cantorals, ni rituals, ni el paperam administratiu...

Un canvi d'arquebisbe milloraria, potser, la situació? En primer lloc, no crec que en els pròxims anys n'hi haja. Inclusivament no canviarien massa les coses encara que nomenaren arquebisbe algun bisbe valencià. Llevat d'un -el de Mallorca-, tots els altres, en aquest assumpte, són fills de la por a les reaccions del blaverisme, de la ignorància lingüística voluntària, de la inèrcia pastoral, de l'educació espanyolista rebuda... Sempre trobarien



raons per no implicar-s'hi i tranquil·litzar la mala consciència. Una mostra, per exemple, la tenim amb el bisbe de Sogorb-Castelló, valencià de Cocentaina, que ha desmuntat el que amb molta prudència havia muntat el seu antecessor. Realment és incomprendible que l'Església valenciana, proclamant a tota hora que vol establir un diàleg entre la fe i la cultura, visca d'esquenes a allò que la immensa majoria d'intel·lectuals, artistes i professionals defensen i practiquen en el terreny lingüístic i cultural. Clar que ja ho diu el refrany: "No hi ha pitjor cec que el qui no vol veure".

I pel que fa al poble de Déu, sense llençar les campanes al vol, però, crec que hi ha més motius d'optimisme. Sembla que, com en les Germanies o en la guerra contra el francès, també en aquest terreny bona part del poble i del

baix clergat treballa en direcció contrària a la dels de dalt. Des de les primeres pancartes "Volem la missa en valencià", a finals del Concili Vaticà II, fins avui no han mancat iniciatives en el marc eclesial a favor de la inculturació de l'Església valenciana. Es una presa de consciència lenta, però constant. Són ja moltes les parròquies on, amb tota normalitat, es predica i se celebra almenys una missa en valencià. El temps de les misses interrompudes a crits i a cops pels blaveros ja ha passat. La constància al llarg de molts anys de persones i col·lectius al darrere d'iniciatives, com el *Llibre del Poble de Déu*, les revistes *Sao*, *Pentecosta* i *Cresol*, el fòrum Cristianisme i món d'avui, l'associació La Paraula Cristiana, la Coordinadora de Comunitats Cristianes Valencianes, la Diada dels Cristians Valencians, la traducció valenciana de la Bíblia interconfessional, la publicació de cançoners, catecismes, butlletins i murals en algunes parròquies, etc., ha donat els seus fruits i augura un procés de recuperació irreversible. També és esperançador comprovar que, a mesura que les línies en valencià augmenten en l'ensenyament, els pares demanen ja la catequesi en valencià. Tanmateix, com que, per a bé i per a mal, l'Església valenciana és formada per valencians i valencianes i, per tant, participa de les seues *filles* i fòbies polítiques i culturals, l'èxit absolut, ningú no el pot assegurar. Cal esperar, però, que, l'Església, en virtut de la seua missió humanitzadora, siga a tots els nivells més profètica i deixi d'acomodar-se tan acríticament a les circumstàncies ambientals, i més si són lesives de la veritat i la justícia.

**Josep A. Comes**  
Sacerdot i periodista